

La neu i altres complements circumstancials - Xuan Bello

Amb *Història universal de Paniceiros*, Xuan Bello (Paniceiros, 1965), va demostrar que a través d'una crònica ultralocal escrita en asturià es pot arribar a tot arreu: el llibre va ser traduït i va assolir un èxit de crítica notable. Al capdavant, tot es redueix a saber veure el món en un gra de sorra, com diu el mateix autor citant William Blake. Ara Jordi Raventós, l'editor d'Adesiara, torna a traduir un recull de textos recomanables, a mig camí entre l'article i l'apunt de dietari.

Amb una prosa lleugera i un rerefons greu, Bello parla de llocs que han sucumbit, d'arbres centenaris, de records i de temps. Amb els peus ben plantats en el seu poble i en la seva llengua, l'autor s'interessa per tots els racons del món, viatja a Itàlia i a Portugal, llegeix Yeats o Omar Khayyam, contempla un arbre, tradueix un poema, busca el mar. Per ell, els llibres d'Álvaro Cunqueiro són una glossa amorosa i festiva dels contes de Chaucer, i el pontarró que veu a la reproducció d'un poblat britànic mil·lenari li fa pensar en el que ha vist al llogaret de Bustavil de Paniceiros.

En un dels textos dedica unes paraules lúcides a Josep Pla: “Avui no sabem gaire cosa d'allò que va ser el cor d'un home que va descriure el nostre amb tanta exactitud”. En un altre, ens recorda que “totes les platges, vagis on vagis, fan olor de Coppertone”. Xuan Bello pot ser tan malencònic que arriba a enyorar el present. Sembla més gran del que és, potser perquè escriu amb saviesa. El seu és un esplín d'Oviéu, passat per l'ombra i la pluja, desolat sense rancúnia, humit i fèrtil.

Bello ha escrit poesia, assaig i narrativa, i ha traduït a l'asturià autors com Pessoa i Stevenson. En un moment en què narradors i guionistes recorren a arguments rocambolescos per retenir l'atenció del lector, Xuan Bello ens recorda que n'hi ha prou de recordar el que ens ha colpit i embellir-ho amb les arts de la sintaxi. Els textos de *La neu i altres complements circumstancials* semblen pensats perquè el lector s'hi deixi portar, a petits glops.